

УДК 330.341.2; 339.924

Шамборовський Г.О.

Львівський національний університет імені Івана Франка

РИНКОВО-ІНСТИТУЦІЙНІ ЧИННИКИ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Досліджено основні завдання, модель та механізми реалізації євроінтеграційної стратегії України. Розглянуто проблеми євроінтеграції та перешкоди демократичному розвитку України. Виділено та проаналізовано ринково-інституційні чинники євроінтеграційних процесів. Досліджено місце України у світових рейтингах, що характеризують інституційний та ринковий розвиток національної економіки. Оцінено групи показників якості інституцій та ефективності ринку товарів та послуг за Індексом глобальної конкурентоспроможності, що вказують на проблеми та перспективи євроінтеграції України. Зроблено висновок, що успіх євроінтеграційного курсу України залежить від проведення ринково-інституційних реформ та адаптації законодавства до ЄС.

Ключові слова: європейська інтеграція, ринково-інституційні чинники, ринкові реформи, інституційні реформи, конкурентоспроможність країни.

Постановка проблеми. Прагнення України до інтеграції з ЄС стало результатом радикальних політичних змін, пов'язаних із необхідністю захисту демократії, розвитку держави та громадянського суспільства, що особливо посилюється через військову агресію Російської Федерації. Однак сьогодні спостерігається недостатній рівень проведення реформ, спрямованих на соціально-економічний прогрес та європейську інтеграцію. Виникає низка проблем, пов'язаних із неефективним функціонуванням державних органів влади, корупцією та монополізацією ринків, за якими стоять інтереси окремих політиків, олігархів та кримінальних авторитетів. Тому вкрай важливо налагодити ринково-інституційні відносини в країні, які б могли автономно та ефективно сприяти економічному зростанню та справедливо розподіляти доходи. Виконання умов Угоди про асоціацію та практичне застосування моделі європейської інтеграції вимагають від України адаптації законодавства ЄС, торговельної лібералізації, модернізації інфраструктури та виробничих фондів. Досягнути бажаних цілей можна лише за умов устанавлення громадянського консенсусу та налагодження ділової активності населення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам євроінтеграції України, її значенню, ролі та завдань зазначеного процесу присвячено багато наукових праць провідних вітчизняних науковців. Серед них варто відзначити дослідження Бондаренко К., Губерського Л., Гончарук А., Дахно І., Копійки В., Куркіна М., Ликтян Д., Мальського М., Мочерного С., Пахомова Ю., Порошенка П., Сіденка В., Усенка О., Філіпенка А., Шниркова О. та ін.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Разом із тим питання, пов'язані із визначенням ринково-інституційних чинників, що розкривають перспективи та виявляють перешкоди інтеграції України до ЄС, є ще недостатньо вивченими.

Мета статті полягає у характеристиці та аналізі основних інституційних та ринкових чинників, які впливають на процес євроінтеграції України та конкурентоспроможність національної економіки у світовому господарстві.

Виклад основного матеріалу дослідження. Зміст сучасної стратегії інтеграції України до ЄС повинен бути наповнений питаннями забезпечення матеріального і духовного добробуту українського народу. Національна модель європейської інтеграції має забезпечити економічну, політичну, соціальну та громадянську стабільність у суспільному і державному житті, що є неодмінною передумою

зростання рівня та якості життя людини, її прав і свобод, а також демократичної розбудови Української держави. Передусім належне формування комплексу заходів щодо реалізації процесу євроінтеграції України потребує формування відповідного ринково-інституційного середовища, що вимагає взаємодії державних органів влади з неурядовими організаціями, бізнесом та європейськими партнерами.

У зв'язку з тим, що Україна та інші держави Центрально-Східної Європи визначили європейську інтеграцію як ключовий вектор зовнішньої політики, Європейською Радою були сформульовані Копенгагенські критерії (1993 р.) як умови членства в ЄС для країн ЦСЄ. До них належать політичний критерій, який вимагає стабільності інституцій, які мають забезпечити демократію, верховенство закону, права людини, у тому числі захист національних меншин, та економічний критерій, що вимагає наявності функціонуючої ринкової економіки, здатної конкурувати та витримувати тиск ринкових сил на внутрішньому ринку ЄС. Отже, «членський критерій» передбачає здатність країни у повному обсязі скористатися правами та виконати взяті зобов'язання, іншими словами, вжити усіх заходів для адаптації, імплементації, застосування та дотримання країною-кандидатом устанавлених правових норм ЄС.

Процес європейської інтеграції України засвідчує наявність низки проблем інституційної співпраці з ЄС. Зокрема, О. Акімов звертає увагу на несумісність українського оптимізму та європейського прагматизму в оцінці інтеграційних шансів нашої держави; невідповідність розроблених Україною інтеграційних планів і дій щодо кадрово-інституційного забезпечення інтеграційних процесів; протиріччя, що визначаються людським фактором в органах державної влади, які повинні, але не здатні повною мірою забезпечити реалізацію інтеграційної політики України [1]. Очевидно, що виокремлені автором три групи проблем мають негативний вплив на процес євроінтеграції України і потребують негайного вирішення шляхом реформування всіх сфер державного управління.

Разом із цим реальність намірів України, а саме запровадження політичної асоціації між Україною та ЄС, сьогодні вимагає від політичної еліти не лише поглибленого аналізу та порівняння законодавчо-правових, економічних, соціальних, екологічних, адміністративних та інших вимірів нашої країни з параметрами ЄС, оцінки їх відповідності євроінтеграційним принципам і проголошеній світовим співтовариством парадигмі

сталого розвитку, а, насамперед, конкретних дій у напрямі приведення їх у відповідність до стандартів ЄС.

Проведені дослідження засвідчили необхідність нового аналізу чинників інтеграції України до ЄС, поділу їх на ринкові та інституційні, виявлення проблем на сучасному етапі ринкових реформ та розвитку громадянського суспільства (рис. 1).

Згідно з Угодою про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами, одна з провідних ролей в інституційній системі країни належить Верховній Раді України (ВРУ). Саме ВРУ забезпечує реалізацію євроінтеграційного

курсу держави шляхом прийняття відповідних нормативно-правових актів, де особлива роль у цьому процесі належить Комітету Верховної Ради з питань європейської інтеграції, який забезпечує експертизу внесених до ВРУ всіма суб'єктами права законодавчої ініціативи законопроектів на їх відповідність *acquis communautaire* [6].

Більш ґрунтовно опис функцій окремих органів влади в реалізації євроінтеграційної Угоди України розкрито в науковій праці А. Круглашова та О. Ревуцької. Варто погодитися з авторами, що завданням парламентського Комітету з питань європейської інтеграції є не продукування законопроектів, а їх перевірка на предмет відпо-

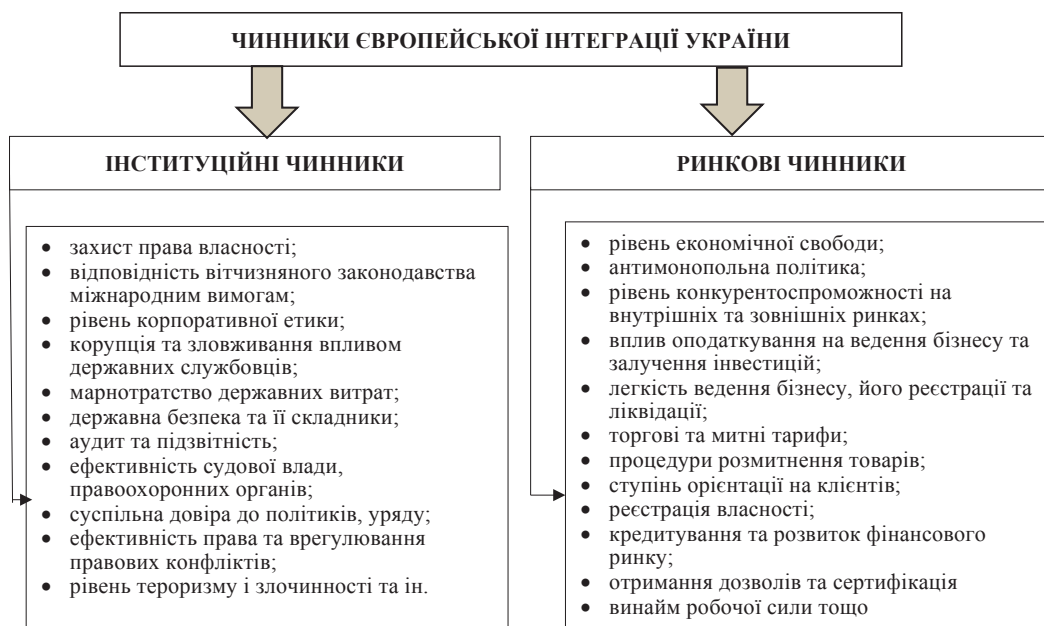

Рис. 1. Інституційні та ринкові чинники європейської інтеграції України

Джерело: складено автором на основі [3]

Рис. 2. Система інституцій, відповідальних за євроінтеграцію України

Джерело: складено автором на основі [4]

відності до права ЄС, а також тим зобов'язанням, які Україна має перед СОТ та Радою Європи [4, с. 112].

Пропонуємо розглянути систему інституцій (рис. 2), що відповідають за реалізацію політики інтеграції України до ЄС, де враховано діяльність новоствореного виконавчого органу – Урядового офісу з питань європейської інтеграції у складі Секретаріату Кабінету Міністрів України.

Основне завдання Урядового офісу з питань євроінтеграції полягає у забезпеченні належної організації та реалізації політики у сфері європейської інтеграції та виконанні Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. На нього покладено завдання щодо: координації діяльності органів виконавчої влади з розроблення та здійснення заходів, спрямованих на виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, інших міжнародних договорів України з питань європейської інтеграції і домовленостей між Україною та ЄС; планування, проведення моніторингу й оцінки ефективності та результативності виконання завдань у сфері європейської інтеграції, у тому числі з виконання Угоди; координації діяльності органів виконавчої влади з розроблення проектів законодавчих та інших нормативно-правових актів, спрямованих на виконання Угоди, інших міжнародних договорів України з питань європейської інтеграції і домовленостей між Україною та ЄС; удосконалення системи та механізмів координації діяльності органів виконавчої влади у сфері євроінтеграції [8].

Ринковими чинниками європейської інтеграції України є комплекс явищ і процесів, що формують ринковий механізм і водночас впливають на його функціонування. Ринкові фактори кількісно відображаються цілою низкою показників економічного розвитку. Згідно з теорією маркетингу, до основних ринкових чинників належать: попит, пропозиція, ринковий простір, час, рівень конкуренції. Ринкові фактори інакше ще називаються елементами ринку [5]. Зазначені показники тією чи іншою мірою висвітлюють кількісний складник якісних змін процесу євроінтеграції.

Якісна характеристика визначає ті проблеми чи здобутки, що отримані у процесі євроінтеграції. Це стосується передусім приведення вітчизняного законодавства до норм ЄС, зведення до мінімуму корупційних схем, про що нам постійно нагадують європейські партнери. Цей крок сприятиме запуску ринкового механізму в Україні, а отже, й активізації чинників, що позитивно впливатимуть на його функціонування. Необхідно пришвидшити процес реформування та створення таких ринкових інституцій, як інститут приватного права, інститут власності, інститут ціноутворення, фінансовий ринок; податкової, гро-

шово-кредитної, страхової системи; соціальної, фінансової, інвестиційної та податкової політики, адміністративної системи тощо. Зазначені інституції сьогодні виступають основними ринковими чинниками європейської економічної інтеграції України, зокрема запорукою ефективності діяльності зони вільної торгівлі з ЄС.

Слушно із цього приводу зазначають А. Гончарук та О. Усенко: «Для ЄС занепокоєння, головним чином, викликає не стільки процес перенесення європейських норм у національне законодавство, скільки адміністративна спроможність України впровадити і проконтролювати виконання відповідних зобов'язань, оскільки «імпорт» норм ЄС неможливий без докорінної перебудови інститутів вітчизняної економіки: органів регулювання та контролю. Як засвідчив досвід нових членів ЄС, питання інституційного забезпечення всередині національних економік виявилось одним із найскладніших для розгортання інтеграційних процесів» [2, с. 115].

Основними показниками, що дають змогу оцінити загальний стан конкурентоспроможності України та її ринково-інституційні елементи, є Індекс глобальної конкурентоспроможності (*Global Competitiveness Index, GCI*), запропонований у 2004 р. Всесвітнім економічним форумом, Індекс ведення бізнесу (*The Doing Business*) та Індекс економічної свободи (*Heritage Foundation*). Динаміка рейтингу зазначених індексів наведена в табл. 1.

Як показано в табл. 1, у 2015 р. за Індексом глобальної конкурентоспроможності Україна знаходиться на 79-му місці серед 140 країн, що на сім позицій нижче, ніж у 2008 р. та на три порівняно з 2014 р. Лідерами у рейтингу є Швейцарія та Сінгапур, а продовжують ТОП-10 найбільш конкурентоспроможні країни: США, Німеччина, Нідерланди, Японія, Гонконг, Фінляндія, Швеція та Великобританія.

Найнижчі рейтинги Україна займає за такими показниками, як макроекономічне середовище (134-е місце зі 140 країн), насамперед через тиск інфляції, юридична незалежність (132-ге), втрати бізнесу через загрози тероризму (133-те), захист міноритарних акціонерів (134-е), марнотратність державних видатків (134-е), якість доріг (132-е), ефективність антимонопольної політики (136-е), стійкість банків (140-е місце). Найкращі позиції – у блоці «Інновації», що відображає високий інноваційний потенціал країни: наявність наукових та інженерних кадрів (29-е), якість науково-дослідних закладів (43-те), кількість патентів на винаходи (50-е).

Група «якість інституцій», що визначає інституційні чинники розвитку країни, у загальному індексі глобальної конкурентоспроможності складається з 21 показника, а група ринкових чинни-

Таблиця 1

Місце України у світових рейтингах, що характеризують інвестиційну привабливість країни, за період 2008–2015 рр.

Показник/рік	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2015/2008
Індекс глобальної конкурентоспроможності (<i>Global Competitiveness Index (GCI)</i>)	72 (з 139)	82 (з 143)	89 (з 143)	82 (з 144)	73 (з 144)	84 (з 148)	76 (з 144)	79 (з 140)	↓7
Індекс ведення бізнесу (<i>The Doing Business</i>)	146 (з 176)	145 (з 176)	147 (з 183)	149 (з 178)	152 (з 183)	137 (з 184)	112 (з 189)	96 (з 185)	↑50
Індекс економічної свободи (<i>Heritage Foundation</i>)	133 (з 157)	152 (з 179)	162 (з 179)	163 (з 179)	161 (з 179)	163 (з 179)	155 (з 179)	162 (з 178)	↓29

Джерело: складено автором на основі [7; 94 10; 13]

ків складається із 16 змінних, що відображають ефективність ринку товарів та послуг.

Позиція України у рейтингу Індексу глобальної конкурентоспроможності за складниками якості інституцій протягом 2014–2015 рр. знаходиться на 130-му місці, що відносить її до групи країн-аутсайдерів. Умовно складники якості інституцій можна поділити на три групи, що стосуються якості прав, захисту і свобод, якості державного та корпоративного управління (табл. 2).

Так, у групі якості інституцій, що відображають права та свободи в Україні, практично всі показники демонструють дуже низькі позиції. Спадні позиції в 2015 р. показують такі складники, як організована злочинність (мінус 2 позиції, 128-е місце), незаконні виплати (корупція) та хабарництво (мінус 4, 122-ге місце). Впали оцінки втрат бізнесу від загрози тероризму (мінус 16 позицій, 133-ге місце) та бізнес-утрати від злочинності та насильства (мінус 19 позицій, 116-е місце). Ці негативні зміни показників мають як суб'єктивні (внутрішньополітичні), так і об'єктивні причини, що пов'язані із військовими діями на сході країни.

Інші показники групи прав, захисту та свобод демонструють незначне покращання позицій України, втім, їх рівень залишається надзвичайно низьким. Доволі високі позиції порівняно з іншими показниками: показник рівня захисту інвесторів – 95-е місце, що вище на 10 позицій порівняно з 2014 р. Найнижчі показники: надійність роботи правоохоронних органів (133-ге місце), захист права власності (132-е) та інтелектуальної власності (120-е). Незважаючи на дуже низьку позицію показника незалежності судів (132-е місце), його рівень піднявся у рейтингу

аж на вісім позицій. Разом із цим у сфері правосуддя на сім позицій покращився рівень ефективності врегулювання правових суперечностей (122-ге місце) та ефективності правової бази – на вісім позицій (123-ге місце). Як бачимо, незначні, проте вкрай важливі зрушення у системі захисту прав та свобод в Україні дають надію та створюють позитивні передумови реформ як виконавчої, так і судової влади як основи забезпечення незалежного правосуддя для всіх громадян України. Зазначене є ключовим елементом євроінтеграційних процесів нашої держави.

Незначно покращились показники, що відображають рівень державного управління та політичні реформи в Україні, а саме: чинник суспільної довіри до політиків (мінус 16 позицій, 80-е місце), фаворитизм у рішеннях чиновників (мінус 17 позицій, 99-е місце), тягар державного регулювання (мінус 28 позицій, 87-е місце), прозорість урядової політики (мінус 6 позицій, 98-е місце).

Найгіршими в групі якості державного управління є позиції, що стосуються: оцінки бізнесом марнотратства у бюджетних витратах (134-е місце), міцність аудиту і звітності стандартів обліку (124-е місце) та відведення державних коштів (111-е місце). Це вкрай негативно впливає та сповільнює хід політичних реформ.

Досі залишається дуже низькими показники якості корпоративного управління, що перешкоджає формуванню бізнес-середовища та припливу іноземних інвестицій. Про це наочно демонструють майже останні місця у рейтингу серед таких показників, як: захист інтересів міноритарних акціонерів, захист інтересів акціонерів (134-е місце) та ефективність корпоративного управління (125-е місце).

Таблиця 2

Місце України у світових рейтингах за якістю інституцій згідно з Індексом глобальної конкурентоспроможності, 2014–2015 рр.

№	Показник/рік	2014 рік (серед 144 країн)	2015 рік (серед 140 країн)
	Позиція у загальному рейтингу	130	130
<i>Показники якості інституцій, що відображають права, захисту та свободи в Україні</i>			
1.	Право власності	135	132 ▲
2.	Захист інтелектуальної власності	129	120 ▲
3.	Незаконні виплати (корупція) та хабарі	118	122 ▼
4.	Незалежність судів	140	132 ▲
5.	Ефективність урегулювання правових суперечок	129	122 ▲
6.	Ефективність правової бази	131	123 ▲
7.	Організована злочинність	126	128 ▼
8.	Надійність правоохоронних органів	135	133 ▲
9.	Рівень захисту інвесторів	105	95 ▲
10.	Бізнес-утрати від тероризму	117	133 ▼
11.	Бізнес-утрати від злочинності та насильства	97	116 ▼
<i>Показники інституцій, що відображають якість державного управління</i>			
12.	Відведення державних коштів	124	111 ▲
13.	Суспільна довіра до політиків	96	80 ▲
14.	Фаворитизм у рішеннях чиновників	116	99 ▲
15.	Марнотратство державних витрат	138	134 ▲
16.	Тягар державного регулювання	115	87 ▲
17.	Прозорість урядової політики	104	98 ▲
18.	Міцність аудиту і звітності стандартів обліку	124	124
<i>Показники інституцій, що відображають якість корпоративного управління</i>			
19.	Корпоративна етика	98	76 ▲
20.	Ефективність корпоративних рад	86	125 ▼
21.	Захист інтересів міноритарних акціонерів	139	134 ▲

Джерело: складено автором на основі [7; 11–13]

Критерієм оцінки ринкових чинників євроінтеграції України за Індексом глобальної конкурентоспроможності є група показників ефективності ринку товарів та послуг (табл. 3).

Таблиця 3

Місце України у світових рейтингах, що характеризують ефективність ринку товарів та послуг, за Індексом глобальної конкурентоспроможності, 2014–2015 рр.

№	Показник/рік	2014 рік (серед 144 країн)	2015 рік (серед 140 країн)
1	Позиція у загальному рейтингу	112	106▲
2	Інтенсивність конкуренції на місцевому рівні	101	99▲
3	Ступінь домінування на ринку	129	98▲
4	Ефективність антимонопольної політики	136	136
5	Вплив оподаткування на стимули до інвестування	137	129▲
6	Загальна податкова ставка, % прибутку	123	118▲
7	Легкість ведення бізнесу	57	57
8	Кількість днів реєстрації, щоб почати свій бізнес	96	101▼
9	Державні витрати на сільське господарство	104	90▲
10	Поширеність торгових бар'єрів	106	116▼
11	Торгові тарифи, мита	43	43
12	Частка іноземної власності	122	126▼
13	Бізнес-вплив правил на ПІІ	125	122▲
14	Тягар митних процедур	118	113▲
15	Імпорт у процентах від ВВП	60	59▲
16	Ступінь орієнтації на клієнта	72	72
17	Лояльність покупців	73	68▲

Джерело: складено автором на основі [11; 12]

Згідно з даними табл. 3, у 2015 р. позиція України у загальному рейтингу показників, що характеризують ефективність ринку товарів та послуг, становить 106-е місце, що на шість позицій вище 2014 р. (112-е). Загальний рівень показника хоча і зріс, проте залишається значно нижчим для

того, щоб стверджувати, що Україна завершила трансформаційний процес.

За складником ефективності ринку товарів Україна значно відстає за показником ефективності антимонопольної політики (136-е місце зі 140) та впливом оподаткування на бажання інвестувати (129-е), частка іноземної власності (126-е). Також низькі оцінки за показниками, що стосуються прямих іноземних інвестицій: частка іноземної власності (126-е) та вплив регулювання на ПІІ (122-ге), вплив оподаткування на стимулювання інвестицій (129-е). Досі залишається низьким рівень ефективності функціонування податкової системи, про що засвідчує рівень показників впливу оподаткування на стимул до інвестування (129-е), рівень загальної податкової ставки (118-е), тягар митних процедур (113-е місце) [12].

З іншого боку, Україна покращала свої позиції за складниками «ступінь домінування на ринку» (плюс 31 позиція, 98-е місце серед 140 країн у рейтингу) та «інтенсивність конкуренції на місцевому ринку» (плюс 2 позиції, 99-е місце у світі).

Висновки. Для реалізації євроінтеграційних прагнень Україні необхідно активно діяти у напрямі реалізації положень Угоди про асоціацію та налагодити ефективну діяльність зони вільної торгівлі з ЄС. Це вимагає пришвидшення проведення ринкових реформ та адаптації законодавства ЄС шляхом запровадження технічних регламентів, санітарних, фітосанітарних норм та стандартів ЄС. Також важливо вирішити на законодавчому та виконавчих рівнях проблеми захисту прав інтелектуальної власності, конкуренції, внутрішнього ринку, формування земельних відносин, трансфертного ціноутворення та оподаткування, механізмів функціонування судової та виконавчої влади, зайнятості та соціальної політики. Не менш важливими є сприяння розвитку торгівлі та інвестицій, створення підґрунтя для взаємовигідного економічного, соціального, фінансового, громадського, науково-технологічного та культурного співробітництва, а також підтримки зусиль України щодо зміцнення демократії, збільшення обсягів виробництва та експорту і завершення переходу до ринкової економіки. Позитивні зрушення реформ, спрямованих на розвиток ринкових відносин та євроінтеграцію, забезпечать можливість практичного вирішення існуючих проблем у сфері розвитку Української держави.

Список використаних джерел:

- Акімов О.О. Психологічна готовність державних службовців до професійної діяльності в умовах євроінтеграції: проблеми визначення й формування / О.О. Акімов // Державне управління: теорія та практика. – 2006 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://academy.gov.ua/ej/ej3/txts/DERJAVNA%20SLUJBA/02-AKIMOV.pdf>.
- Гончарук А. Регіональна торговельно-економічна інтеграція України та ЄС: стан, проблеми і перспективи / А. Гончарук, О. Усенко // Міжнародна економічна політика. – 2011. – №№ 12, 13. – С. 98–132.
- Копійка В.В. Європейський Союз: історія і засади функціонування : [навч. посіб.] / В.В. Копійка, Т.І. Шинкаренко ; за ред. Л.В. Губерського. – К. : Знання, 2009. – 751 с.
- Круглашов А. Євроадаптація правової системи України: інституційні аспекти / А. Круглашов, О. Ревуцька // Влада та управління : збірник наукових праць. – Чернівці : Букрек, 2010. – Вип. 1. – С. 110–126.
- Рыночные факторы [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bibliotekar.ru/biznes-15-7/93.htm>.
- Угода про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами : Закон України № 237/94-ВР (237/94-ВР) від 10.11.1994 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/998_012.
- Україна у рейтингу глобальної конкурентоспроможності 2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://reforms.in.ua/ua/news/ukrayina-u-reytingu-globalnoyi-konkurentospromozhnosti-2015>.
- Урядовий портал: Європейська інтеграція. Урядовий офіс із питань європейської інтеграції [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.kmu.gov.ua/kmu/control/uk/publish/article?art_id=248499993&cat_id=223236713.
- EBA. Investment Attractiveness Index. Business Climate Barometer [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.eba.com.ua/ua/print/projects/index.htm.
- Index of economic freedom 2015. Heritage Foundation [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.heritage.org/index>.
- The Global Competitiveness Report 2014-2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.weforum.org/reports>, http://www3.weforum.org/docs/WEF_GlobalCompetitivenessReport_2014-15.pdf.

12. The Global Competitiveness Report 2015-2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.weforum.org/reports>, http://www3.weforum.org/docs/gcr/2015-2016/Global_Competitiveness_Report_2015-2016.pdf.
13. Transparency International Corruption Perceptions Index [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.transparency.org/country/#UKR>.

Шамборовский Г. О.

Львовский национальный университет имени Ивана Франко

РЫНОЧНО-ИНСТИТУЦИОНАЛЬНЫЕ ФАКТОРЫ ИНТЕГРАЦИИ УКРАИНЫ В ЕВРОПЕЙСКИЙ СОЮЗ

Резюме

Исследованы основные задачи, модель и механизмы реализации евроинтеграционной стратегии Украины. Рассмотрены проблемы евроинтеграции и препятствия демократическому развитию Украины. Выделены и проанализированы рыночно-институциональные факторы евроинтеграционных процессов. Исследовано место Украины в мировых рейтингах, характеризующих институциональное и рыночное развитие национальной экономики. Оценены группы показателей качества институтов и эффективности рынка товаров и услуг согласно Индексу глобальной конкурентоспособности, указывающие на проблемы и перспективы евроинтеграции Украины. Сделан вывод, что успех евроинтеграционного курса Украины зависит от проведения рыночно-институциональных реформ и адаптации законодательства к ЕС.

Ключевые слова: европейская интеграция, рыночно-институциональные факторы, рыночные реформы, институциональные реформы, конкурентоспособность страны.

Shamborovskiy G. O.

Ivan Franko National University of Lviv

MARKET AND INSTITUTIONAL FACTORS OF INTEGRATION OF UKRAINE INTO THE EUROPEAN UNION

Summary

The basic aims, model and mechanisms of the implementation of the European integration strategy of Ukraine are investigated. The problems of the European integration and the difficulties of democratic development in Ukraine are considered. It is highlighted and analyzed the market and institutional factors of the European integration processes. It is studied Ukraine's place in the world rankings describing institutional and market development of the national economy. The groups of figures of institutional quality and efficiency of the market of goods and services are evaluated according to the Global Competitiveness Index. It is concluded that success of the European integration course of Ukraine depends on the accomplishment of market and institutional reforms and adaptation of the legislation to the EU.

Key words: European integration, market and institutional factors, market reforms, institutional reforms, country's competitiveness.